

Gulurt og andet aggressivt frøukrudt kræver handling

Økologiske planteavlere med mange afgrøder til modenhed er i risiko for at få problemer med aggressivt frøukrudt. Det skal håndteres ved et robust sædskifte, varierede bekæmpelsesmetoder og veletablerede afgrøder.

Tekst og foto: Lars Egelund Olsen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Flere økologer oplever udfordringer med aggressivt frøukrudt som gulurt (amsinckia), agerkål/agersennep og flere andre arter. Når de først er etableret på marken, kan dyrkning af afgrøder til modenhed blive meget udfordrende.

På ejendomme, hvor flerårige græsmarker er en del af sædskiftet, er dette frøukrudt som regel til at håndtere. Men på økologiske planteavlsejendomme, hvor en stor del af afgrøderne er til modenhed, kan udfordringen blive markant.

Forsøg i vår- og vintersæd

Til at gøre os klogere på, hvad der virker mod disse typer af

ukrudt, har Innovationscenter for Økologisk Landbrug iværksat økologiske landsforsøg med forskellige strategier med mekaniske behandlinger i både vinter- og vårsæd.

Forsøgene er anlagt på arealer, hvor der tidligere har været udfordringer med gulurt eller agerkål/agersennep. Dette for at teste effekten af mekaniske behandlinger til at kontrollere disse ukrudtsarter i vårsædsafgrøderne byg og havre og i vintersædsafgrøderne rug og hvede.

I både vår- og vintersæden er der afprøvet kombinationer af blind- og ukrudtsharvninger, når afgrøden er sået på 12,5 centimeter rækkeafstand - samt blindharvning og radrensning på 25 centimeters rækkeafstand. Desuden er effekten af såning af vintersæ-

den først eller sidst i oktober afprøvet.

Brug hele paletten

Når det gælder ukrudt og især de aggressive arter som gulurt og agerkål/agersennep viser både forsøgene og praktiske erfaringer, at det gælder om at kombinere mekaniske strategier med det rigtige artsvalg - samt såtidspunkt, hvis det er vintersæd.

I figuren ses resultaterne for vårsæd i 2023, hvor der var en markant og statistisk sikker effekt på ukrudtsdækning ved skridning af at sæt-

te ind med både ukrudtsharvninger og radrensning.

Vintersæd: størst effekt i hvede

Det samme billede gjorde sig gældende i vintersæden, hvor effekten af de mekaniske strategier især var tydelig i vinterhvede og mindre i vinterrug.

I vintersæden viste forsøgene desuden, at der var lige så stor effekt på ukrudtet ved at udsætte såningen fra først i oktober til sidst i oktober, som der var af de mekaniske bekæmpelsesstrategier.

Anbefalinger om ukrudtsbekæmpelse

Ukrudtsharvning og radrensning skal udføres afhængigt af ukrudtstrykket.

Kornafgrøder er mest følsomme over for tildækning med jord, når de står med første blad udfoldet. Vær derfor forsigtig med ukrudtsbekæmpelse i dette stadie.

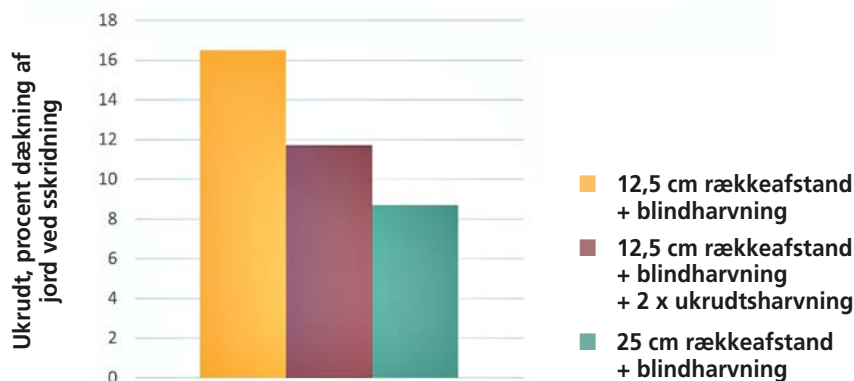
Ukrudtsharvning kan udføres første gang, når afgrøden står i op til to centimeters højde og anden gang cirka 10 dage efter første ukrudtsharvning.

Radrensning kan udføres første gang, når afgrøderækkerne er synlige. Om nødvendigt skal du radrense to gange.

Gulurt spirer over en lang periode

På arealer med forekomst af aggressivt ukrudt som gulurt er det vigtigt at sætte ind med flere mekaniske tiltag over en længere periode for at sikre en god bekæmpelse. Gulurt spirer nemlig over en længere

Mekanisk bekæmpelse af ukrudt i vårsæd

Resultater fra forsøg i vårsæd med mekaniske ukrudtsstrategier anlagt på arealer med besværligt ukrudt, herunder gulurt og agerkål/agersennep. Gennemsnit af tre forsøg med vårbyg og havre i 2023

Gulurt er hurtigtvoksende og kan under de rette betingelser blive meget voldsom og give store udbyttetab.

periode om foråret end mange andre arter.

Samtidig er gulurt følsom over for mangel på lys og plads fra for eksempel afgrøden for rigtigt at kunne udvikle sig. En tæt og veletableret afgrøde er derfor en meget vigtig forudsætning for at kontrollere gulurt.

Generel ukrudtskontrol

Sådan kontrollerer du generelt ukrudt i økologisk dyrkning:

- ▶ Prioritér robust sædskifte.
- ▶ Veletablerede afgrøder er bedste ukrudtskonkurrent.
- ▶ Såbed og afgrødeetablering er afgørende for en optimal ukrudtsbekæmpelse.
- ▶ Spar ikke på udsæden.
- ▶ Kend dit ukrudt og bekæmp det på det rette tidspunkt.
- ▶ Prioritér blindharvning 3-6 dage efter såning.

Artiklen er skrevet i projektet Økologiske Markforsøg, der er støttet af Promilleafgiftsfonden for landbrug.

Sådan bekæmpes gulurt mest effektivt

Gulurt spirer over en lang periode i foråret, og er vanskelig at bekæmpe med én enkelt blindharvning. Så kombinér flere tiltag og tidspunkter:

- Veletablerede, tætte og kraftige afgrøder er det bedste værn mod ukrudt.
- Kombinér blindharvning med flere ukrudtsarvninger eller radrensninger.
- Ved vintersæd: så rug eller udsæt såning til slutningen af oktober.

Ved højt ukrudtstryk kan radrensning være et effektivt redskab i ukrudtskontrollen.